Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

22. märts 2023 *

Majandus- ja rahapoliitika – Krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve – Määrus (EL) nr 1024/2013 – Määrus (EL) nr 468/2014 – Usaldatavusnõuete täitmise järelevalve alla kuuluv üksus – Ühine haldusmenetlus – Toimikuga tutvumise võimaldamisest keeldumine – Otsus 2004/258/EÜ – Juurdepääs EKP dokumentidele

Kohtuasjas T-72/20,

Satabank plc, asukoht San Ġiljan (Malta), esindaja: advokaat O. Behrends,

hageja,

versus

Euroopa Keskpank (EKP), esindajad: G. Buono, A. Lefterov ja E. Koupepidou,

kostja,

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus),

nõupidamiste ajal koosseisus: koja president H. Kanninen, kohtunikud M. Jaeger, N. Półtorak (ettekandja), O. Porchia ja M. Stancu,

kohtusekretär: ametnik P. Cullen,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja eelkõige 9. märtsi 2021. aasta kohtumäärust liita vastuväide kohtuasja sisulise läbivaatamisega,

arvestades 7. juuni 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

1 Hageja Satabank plc palub ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis tühistada Euroopa Keskpanga (EKP) 26. novembri 2019. aasta otsuse, millega viimane jättis rahuldamata tema taotluse tutvuda teda puudutava toimikuga (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

* Kohtumenetluse keel: inglise.

Vaidluse taust ja hagi esitamisele järgnenud asjaolud

2 Käesoleva hagi esitamise ajal oli hageja Malta õiguse alusel asutatud krediidiasutus, kes kvalifitseeriti vähem oluliseks krediidiasutuseks nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT 2013, L 287, lk 63; edaspidi „ühtse järelevalvemehhanismi määrus“), tähenduses ning ta kuulus Malta Financial Services Authority (MFSA, Malta finantsteenuste järelevalveamet) otsese usaldatavusnõuete täitmise järelevalve alla.

3 Hageja advokaat taotles 16. novembril 2019 hageja aktsionäride volitusel, kuna hagejal ei olnud enam juhatust, EKP-lt juurdepääsu hagejat puudutavale toimikule (edaspidi „toimikuga tutvumise taotlus“).

4 EKP jättis vaidlustatud otsusega toimikuga tutvumise taotluse rahuldamata, märkides, et hageja suhtes ei ole käimas menetlust ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 tähenduses ja et seetõttu ei saa talle võimaldada sellele toimikule juurdepääsu Euroopa Keskpanga 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 468/2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ELT 2014, L 141, lk 1; edaspidi „ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus“), artikli 32 lõike 1 alusel.

5 MFSA esitas 12. veebruaril 2020 ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 14 lõike 5 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 80 alusel EKP-le otsuse eelnõu, mis nägi ette hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise, ning 17. veebruaril 2020 oma eelnõu muudetud versiooni.

6 EKP edastas 16. märtsil 2020 hageja advokaadile ja pädevale isikule, kelle MFSA oli määranud hageja nõuetekohase tegevuse eesmärgil tema nõustamiseks ja tema üle järelevalve tegemiseks, tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu ning andis neile võimaluse esitada selle eelnõu kohta kirjalikud seisukohad.

7 Hageja advokaat esitas 24. märtsil 2020 toimikuga tutvumise taotluse.

8 EKP võimaldas tal toimikuga tutvuda 30. aprillil, 4. mail ja 3. juunil 2020.

9 EKP võttis 30. juunil 2020 vastu otsuse, millega tunnistati kehtetuks hageja krediidiasutuse tegevusluba (edaspidi „tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus“) ja mille hageja sai kätte 1. juulil 2020. Hageja advokaat palus 9. septembril 2020 esitatud hagis, mis registreeriti numbriga T-563/20, tühistada tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus. Üldkohtu kantseleisse 18. veebruaril 2020 saabunud kirjaga teatas hageja Üldkohtu kodukorra artikli 125 kohaselt, et ta loobub hagist. 8. aprilli 2022. aasta kohtumäärusega Satabank *vs.* EKP (T-563/20, ei avaldata, EU:T:2022:240) kustutati see kohtuasi Üldkohtu registrist.

Poolte nõuded

10 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja EKP-lt.

11 EKP palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Hagi vastuvõetavus ja hageja põhjendatud huvi

12 Esiteks esitas EKP eraldi dokumendiga käesoleva hagi suhtes vastuvõetamatuse vastuväite.

13 Esimesena märgib EKP, et vaidlustatud otsus ei mõjuta hageja õiguslikku olukorda. Sellega seoses väidab EKP, et kui tegemist on aktide või otsustega, mille väljatöötamine toimub mitmes etapis, eelkõige sisemenetluse tulemusel, siis põhimõtteliselt kujutavad endast vaidlustatavaid akte ainult meetmed, millega määratakse sellise menetluse tulemusel lõplikult kindlaks institutsiooni seisukoht, ning vaidlustatavad aktid ei ole vahemeetmed, mille eesmärk on valmistada ette lõplikku otsust. Seetõttu ei ole EKP vastusel järelevalvetoimikuga tutvumise taotlusele iseseisvat mõju puudutatud isikute õiguslikule seisundile.

14 Teisena väidab EKP, et hageja ei ole käesoleva hagi raames tõendanud põhjendatud huvi olemasolu. EKP algatatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetluse osas anti hagejale võimalus esitada oma seisukohad EKP otsuse eelnõu kohta. Neil asjaoludel on hagiavalduses esitatud väidetest tulenev põhjendatud huvi tühistamishagi esitamiseks hüpoteetiline ja igal juhul puudub igasugune seos hageja kaitseõigustega. Seetõttu leiab EKP, et käesolev hagi ei too hagejale mingit kasu.

15 Hageja vaidleb neile argumentidele vastu.

16 Mis puudutab EKP esimest argumenti, et vaidlustatud otsus on ettevalmistav akt, mis ei mõjuta hageja õiguslikku olukorda, siis tuleb kõigepealt meenutada, et tühistamishagi ELTL artikli 263 tähenduses saab esitada selliste meetmete peale, mis tekitavad siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, muutes selgelt tema õiguslikku olukorda (vt 26. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds *vs.* komisjon, C-362/08 P, EU:C:2010:40, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

17 Kui akti töötatakse välja mitmes etapis eelkõige sisemenetluse tulemusel, on vaidlustatav akt põhimõtteliselt ainult meede, millega määratakse selle menetluse tulemusel lõplikult kindlaks institutsiooni seisukoht, ning selleks ei ole vahemeetmed, mille eesmärk on valmistada ette lõplikku otsust. Otsust ettevalmistavad aktid ei saa huve kahjustada ning hageja võib üksnes menetluse lõpetanud otsuse vaidlustamise käigus tõstatada küsimuse selle otsusega vahetult seotud varasemate aktide õigusvastasusest (vt 31. märtsi 2020. aasta kohtumäärus ZU *vs.* Euroopa välisteenistus, T-499/19, ei avaldata, EU:T:2020:134, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

18 Sellega seoses tuleb märkida, nagu nähtub ka vaidlustatud otsusest, et EKP tuvastas, et ta ei olnud toimikuga tutvumise taotluse esitamise ajal seotud ühegi hagejat puudutava konkreetse järelevalvemenetlusega.

19 Kuid EKP ei saa väita ühelt poolt, et ta keeldub võimaldamast hagejal toimikuga tutvuda, kuna puudub pooleliolev menetlus, ja teiselt poolt, et sellist keeldumist kui ettevalmistavat akti saab vaidlustada üksnes hagi raames, mis on esitatud selle olematu menetluse lõpetamise otsuse peale. Kuna EKP leidis vaidlustatud otsuses, et hageja suhtes ei ole algatatud ühtegi menetlust, siis ei saanud sellele otsusele järgneda ühtegi hilisemat, järelevalvemenetlust lõpetavat akti, mille vastu hageja oleks saanud tegutseda, vaidlustades selle käigus sama otsuse.

20 Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsus kinnitab lõplikult EKP seisukoha.

21 Mis puudutab EKP teist argumenti, et hageja põhjendatud huvi on hüpoteetiline ega ole seotud tema kaitseõigustega, siis tuleb kõigepealt ühelt poolt meenutada, et füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi on vastuvõetav üksnes siis, kui hagejal on vaidlustatud akti tühistamiseks huvi. Selline huvi eeldab, et selle akti tühistamine võib iseenesest tekitada õiguslikke tagajärgi ja et hagi tulemusel võib selle esitanud isik saada mingit kasu (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Binca Seafoods *vs.* komisjon, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, punkt 44). Teiselt poolt tuleb samuti meenutada, et hagi vastuvõetavust põhjendatud huvi seisukohast tuleb hinnata hagi esitamise aja seisuga (vt selle kohta 16. detsembri 1963. aasta kohtuotsus Forges de Clabecq *vs.* Ülemamet, 14/63, EU:C:1963:60, punkt 719, ja 30. novembri 1998. aasta kohtumäärus N *vs.* komisjon, T-97/94, EU:T:1998:270, punkt 23).

22 Seega tuleb EKP esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata, kuna hagi esitamise päeval võis vaidlustatud otsuse tühistamine tuua hagejale kasu, mis seisnes juurdepääsus teatavatele dokumentidele, mille võimaldamisest EKP oli keeldunud.

23 Teiseks leiab EKP, et Üldkohus võib vastavalt kodukorra artikli 131 lõikele 1 otsustada, et käesolevas asjas on kohtulahendi tegemise vajadus ära langenud, kuna hagil ei ole enam eset, sest toimikuga tutvumist võimaldati hiljem usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetluses, mis puudutas tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

24 Olgu meenutatud, et hageja põhjendatud huvi hagi eseme vastu peab säilima kuni kohtuotsuse tegemiseni, vastasel juhul võidakse asjas kohtuotsust mitte teha (vt 19. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Gollnisch *vs.* parlament, T-42/06, EU:T:2010:102, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 Käesolevas asjas möönab EKP ise, et kui ta hiljem lubas usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetluse raames toimikuga tutvuda, ei edastanud ta hagejale kõiki teda puudutavaid dokumente.

26 Seega on hagejal käesolevas asjas jätkuvalt põhjendatud huvi, sest EKP keeldus vaidlustatud otsusega avaldamast teatavaid hagejat puudutavaid dokumente, mida ei ole hageja kui krediidiasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetluse toimikus (vt analoogia alusel 9. septembri 2011. aasta kohtuotsus LPN *vs.* komisjon, T-29/08, EU:T:2011:448, punkt 55 jj, ning 23. septembri 2015. aasta kohtuotsus ClientEarth ja International Chemical Secretariat *vs.* ECHA, T-245/11, EU:T:2015:675, punkt 119 jj).

27 Seega tuleb EKP väited, et kohtulahendi tegemise vajadus on ära langenud, tagasi lükata.

28 Kolmandaks tuleb märkida, et ilma formaalselt vastuvõetamatuse vastuväidet esitamata seab EKP kahtluse alla hagiavalduse vastuvõetavuse kodukorra artikli 76 punkti d seisukohast. Nimelt väidab EKP, et kuigi esmapilgul sisaldab hagiavaldus käesolevas asjas kaheksat väidet, on neid

toetav teave liiga napp selleks, et EKP saaks oma kaitset ette valmistada ja Üldkohus hagi lahendada. Eelkõige ei ole neljandat, viiendat, kuuendat, seitsmendat ja kaheksandat väidet põhjendatud ühegi konkreetse argumendiga ning need ei ole liigendatud.

29 Sellega seoses väärib meenutamist, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu ja kodukorra artikli 76 punkti d kohaselt kohaldatakse Üldkohtu menetluse suhtes, tuleb hagiavalduses muu hulgas märkida hagi ese ja lühiülevaade esitatud väidetest.

30 Lisaks olgu meenutatud, et kohtupraktika järgi tuleb hagiavaldust tõlgendada sellele soovitud toime andmiseks seda tervikuna hinnates. Hagiavaldus vastab menetlusnormides kindlaks määratud nõuetele, kui hagi aluseks olevad põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud tulenevad kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt hagiavalduse tekstist endast ning kui Üldkohtul ja kostjal on hagi põhjal võimalik teha kindlaks kostjale etteheidetav käitumine ning vaidluse aluseks olevad faktid ja asjaolud. Hagiavalduse väidete ülevaade kodukorra tähenduses ei ole seotud väidete konkreetse sõnastusega. Nii võib olla piisav, kui väidete esitamisel lähtutakse pigem sisust kui õiguslikust kvalifikatsioonist, kui need väited ilmnevad hagiavaldusest piisavalt selgelt (29. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Intercontact Budapest *vs.* CdT, T-640/18, ei avaldata, EU:T:2020:167, punkt 25).

31 Käesolevas asjas tuleb vastupidi EKP väidetele tõdeda, et hagiavaldus võimaldab raskusteta kindlaks teha vaidluse eseme ja selle väited, mis on esitatud piisavalt seostatult ja arusaadavalt, et EKP saaks oma kaitset ette valmistada ja Üldkohus teha oma kontrolli.

32 Seega tuleb EKP väited hagiavalduse ebaselguse kohta tagasi lükata.

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 31 ja 32 õigusvastasuse vastuväite vastuvõetavus

33 EKP väidab, et hageja esitas repliigi staadiumis uusi väiteid, mis puudutavad ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 31 ja 32 väidetavat õigusvastasust ning on ühtaegu nii vastuvõetamatud kui ka tervikuna põhjendamatud.

34 Tuleb märkida, et hageja ei ole hagiavalduses sõnaselgelt õigusvastasuse vastuväidet esitanud. Repliigis väidab ta siiski, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikkel 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklid 31 ja 32 oleksid õigusvastased, kui neid tõlgendada kooskõlas EKP seisukohaga, sest need oleksid siis vastuolus Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 41.

35 Kohtuistungil kinnitas hageja, et ta esitab ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 31 ja 32 õigusvastasuse vastuväite.

36 Kodukorra artikli 84 lõike 1 kohaselt on menetluse käigus uute väidete esitamine keelatud, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus. Siiski tuleb tunnistada vastuvõetavaks väide, millega täiendatakse varem otseselt või kaudselt hagiavalduses esitatud väidet ja millel on varem esitatud väitega otsene seos (26. juuni 2008. aasta kohtuotsus Alferink jt *vs.* komisjon, T-94/98, EU:T:2008:226, punkt 38).

37 Selleks et käsitada uut argumenti varasema väite täiendusena, peab sel olema hagiavalduses esialgu esitatud väidetega piisavalt tihe seos, et seda saaks pidada kohtumenetluses oleva vaidluse loomuliku käigu tulemuseks (vt selle kohta 26. novembri 2013. aasta kohtuotsus Groupe Gascogne *vs.* komisjon, C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 31).

38 Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, et hageja väidetavalt uusi väiteid ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 31 ja 32 kohta tuleb pidada nende väidete täiendamiseks, mis sisalduvad hagiavalduse teises väites, mis käsitleb ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 kohase toimikuga tutvumise õiguse liiga kitsast tõlgendamist. Nimelt vaidleb hageja selle väitega vastu EKP kitsale tõlgendusele, mis puudutab tema toimikuga tutvumise taotluse lahendamist, ning esitab väiteid sellise tõlgenduse õiguspärasuse kohta. Esiteks on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 tõlgendus otseselt hagiavalduse teise väite ese. Teiseks märgib hageja repliigis esitatud õigusvastasuse vastuväitega lihtsalt täiendavalt, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikkel 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklid 31 ja 32 on selliselt, nagu neid tõlgendab EKP, harta artiklit 41 arvestades õigusvastased.

39 Seega tuleb EKP väited, mille kohaselt on ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 31 ja 32 õigusvastasust puudutavad väited vastuvõetamatud, tagasi lükata.

Sisulised küsimused

40 Oma hagi põhjenduseks esitab hageja kaheksa väidet, millest esimese kohaselt ei ole arvesse võetud materiaalset põhiõigust toimikuga tutvuda; teise väite kohaselt on toimikuga tutvumise õigust tõlgendatud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 kohaldamisel liiga kitsalt; kolmas väide, mille võib jagada kahte ossa, puudutab esiteks seda, et vaidlustatud otsust ei ole ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 kohaldamise osas piisavalt põhjendatud, ja teiseks seda, et vaidlustatud otsust ei ole piisavalt põhjendatud seoses toimikuga tutvumise õigusega, mis on sätestatud ELTL artikli 15 lõikes 3, harta artiklis 42, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) artiklis 2 ning Euroopa Keskpanga 4. märtsi 2004. aasta otsuse 2004/258/EÜ üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Keskpanga dokumentidele (ELT 2004, L 80, lk 42), mida on muudetud Euroopa Keskpanga 21. jaanuari 2015. aasta otsusega (EL) 2015/529 (ELT 2015, L 84, lk 64) (edaspidi muudetud kujul „otsus 2004/258“), artiklis 2; neljanda väite kohaselt on rikutud õigust olla ära kuulatud; viienda väite kohaselt on rikutud õiguskindluse põhimõtet; kuuenda väite kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet; seitsmenda väite kohaselt on rikutud põhimõtet *nemo auditur* ja kaheksanda väite kohaselt on rikutud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile.

41 Üldkohus peab otstarbekaks analüüsida kõigepealt kolmanda väite esimest osa ning teist, viiendat, kuuendat, seitsmendat ja kaheksandat väidet.

Kolmanda väite esimene osa ning teine, viies, kuues, seitsmes ja kaheksas väide

42 Kolmanda väite esimeses osas väidab hageja, et EKP ei ole esitanud põhjendusi seoses ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 kohaldamisega käesolevas asjas. Teises, viiendas, kuuendas, seitsmendas ja kaheksandas väites väidab hageja sisuliselt, et EKP ei võimaldanud tal tema toimikuga tutvuda tulenevalt ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 väärast tõlgendusest.

– *Kolmanda väite esimene osa*

43 Kolmanda väite esimeses osas väidab hageja, et EKP ei põhjendanud piisavalt keeldumist võimaldada toimikuga tutvuda ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 alusel. EKP ei selgitanud oma äärmiselt kitsast tõlgendust ega viisi, kuidas seda saaks põhjendada ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 alusel.

44 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

45 Harta artikli 41 lõike 2 punkti c kohaselt on asutused kohustatud oma otsuseid põhjendama. See põhjendamiskohustus tähendab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt, et vastavalt ELTL artiklile 296 peab akti vastuvõtja selgelt ja ühemõtteliselt välja tooma akti aluseks oleva arutluskäigu, et esiteks oleks huvitatud isikutel võimalik mõista võetud meetme põhjendusi, et kaitsta enda õigusi, ja teiseks oleks kohtul võimalik teostada oma kontrolli (vt 4. juuli 2017. aasta kohtuotsus Systema Teknolotzis *vs.* komisjon, T-234/15, EU:T:2017:461, punkt 126 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Käesolevas asjas on vaidlustatud otsuse põhjenduses märgitud, et hageja suhtes ei ole käimas ühtegi menetlust ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 tähenduses ja järelikult kohaldub tema suhtes reegel, mille kohaselt ei saa ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 alusel võimaldada tutvuda ühegi EKP toimikuga.

47 Seega tuleb tõdeda, et EKP toimikuga tutvumisest võimaldamise keeldumise ühemõtteliselt sõnastatud põhjendus oli piisav selleks, et hageja saaks vaidlustatud otsust mõista, nagu näitavad käesolevas hagis esitatud argumendid, ja et Üldkohus saaks teostada oma kontrolli.

48 Seetõttu tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

– *Teine väide*

49 Teises väites kinnitab hageja sisuliselt, et vaidlustatud otsus põhineb ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 põhjendamatult kitsal tõlgendusel.

50 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

51 Esimesena väidab hageja, et EKP-l on püsiv järelevalvesuhe kõigi euroala pankadega ja et kõigi nende suhtes tehakse pidevalt usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, mis tähendab, et olemas on pidev usaldatavusnõuete täitmise järelevalve, mida teeb EKP.

52 Hageja väidab, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see annab igale pangale õiguse tutvuda tema toimikuga ainuüksi sel alusel, et esineb pidev järelevalvesuhe EKPga.

53 Ta lisab, et toimikuga tutvumise võimaldamiseks ei ole nõutav, et EKP menetluses oleks mõni konkreetne meede.

54 Repliigi staadiumis väidab hageja esiteks, et pidev usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetlus algab tegevusloa andmisest ja kestab kuni tegevusloa kehtetuks tunnistamiseni. Pankade usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kujutab endast seega jätkuvat haldusmenetlust, mille raames ametiasutus kontrollib, kas üksus vastab või ei vasta tegevusloa nõuetele, millega viimati nimetatud juhul kaasneb tema tegevusloa kehtetuks tunnistamine.

55 Teiseks väidab hageja, et usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetluse olemasolu tuleb eeldada siis, kui EKP-l on objektiivselt tekkinud vajadus otsust kavandada ja ette valmistada. Sõltumata sellest, millal täpselt algas tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus, ei ole mõistlikku kahtlust selles, et see menetlus algas ammu enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist.

56 Hageja lisab, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikkel 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklid 31 ja 32 oleksid õigusvastased, kui neid tõlgendada EKP väljapakutud viisil.

57 Esiteks tuleb meenutada, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 „EKP-le antavad ülesanded“ lõige 1 täpsustab, et „EKP-l on artikli 6 raamistikus […] ainupädevus täita usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil järgmisi ülesandeid seoses kõigi osalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutustega“. Sellele järgneb loetelu üheksa ülesandega.

58 Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 „Koostöö ühtse järelevalvemehhanismi raames“ lõige 1 rõhutab, et „EKP täidab oma ülesandeid ühtse järelevalvemehhanismi raames, mis hõlmab EKP-d ja riiklikke pädevaid asutusi“ ning et „EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest“. Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõigete 4–6 ülesehitusest lähtuvalt eristatakse „oluliste“ ja „vähem oluliste“ üksuste järelevalvet seoses seitsmega üheksast ülesandest, mille loetelu on toodud kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 1 (16. mai 2017. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP, T-122/15, EU:T:2017:337, punkt 21).

59 Ühelt poolt järeldub sellest, et „oluliste“ üksuste järelevalve on EKP ainupädevuses. Sama kehtib ka „vähem oluliste“ üksuste järelevalve puhul, kui tegemist on ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõike 1 punktides a ja c loetletud ülesannetega (16. mai 2017. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP, T-122/15, EU:T:2017:337, punkt 22).

60 Teiselt poolt, mis puudutab „vähem olulisi“ üksusi ja ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõikes 1 nimetatud teisi ülesandeid, tuleneb kõnealuse määruse artikli 6 lõigete 5 ja 6 koostoimest, et nende ülesannete täitmine on EKP kontrolli all usaldatud riiklikele asutustele, kes teevad asjaomaste üksuste üle otsest järelevalvet. Nimelt on ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõikes 6 sätestatud, et „[i]lma et see piiraks käesoleva artikli lõike 5 kohaldamist, täidavad riiklikud pädevad asutused […] ülesandeid ja vastutavad nende täitmise eest ning võtavad vastu kõik asjakohased järelevalveotsused seoses käesoleva artikli lõike 4 esimeses lõigus osutatud

krediidiasutustega käesoleva artikli lõikes 7 osutatud raamistikus ja menetlusi kasutades“ (16. mai 2017. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP, T-122/15, EU:T:2017:337, punkt 23).

61 Teiseks on ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 22 lõikes 2 sätestatud, et „[m]enetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste isikute õigus kaitsele“ ja „[n]eil on õigus saada juurdepääs EKP toimikule“. Seda sätet on täpsustatud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses.

62 Tuleb meenutada, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõike 1 esimeses ja teises lauses on sätestatud, et „EKP järelevalvemenetluste käigus tagatakse täielikult asjaomaste osapoolte õigus igakülgsele kaitsele“ ning et „[s]elleks on osapooltel pärast EKP järelevalvemenetluse algatamist õigus saada juurdepääs EKP toimikule, tingimusel et võetakse arvesse teiste juriidiliste ja füüsiliste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi“.

63 Toimikuga tutvumise taotluse aluseks on kaitseõiguste kasutamine (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 98 ning 99; 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Yanukovych *vs.* nõukogu, T-348/14, EU:T:2016:508, punkt 68, ja 2. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Kalai *vs.* nõukogu, T-178/19, ei avaldata, EU:T:2020:580, punkt 73). Sellisel taotlusel ei ole eset, kui puudub toimikuga tutvumist taotleva isiku õiguslikke huve kahjustav haldusmenetlus ja järelikult ka teda puudutav toimik (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus OCU *vs.* EKP, T-15/18, ei avaldata, EU:T:2021:661, punkt 94).

64 Nii on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõikes 1 sõnaselgelt kasutatud väljendit „järelevalvemenetlus“, mitte aga „järelevalve“. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 2 punktis 24 on nimelt „EKP järelevalvemenetlus“ määratletud kui „EKP mis tahes tegevus, mis on suunatud EKP järelevalveotsuse ettevalmistamisele, sealhulgas ühised menetlused ja rahaliste halduskaristuste määramine“, ning selles on täpsustatud, et „[k]õikide EKP järelevalvemenetluste suhtes kohaldatakse III osa sätteid“.

65 Järelikult ei saa usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet EKP ülesannete osas samastada järelevalvemenetlusega, mille eesmärk on täita konkreetset järelevalveülesannet ja teha selles küsimuses otsus. Kui usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ulatus oleks sama mis järelevalvemenetlusel, kaotaks oma soovitava toime ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse jaotis 2 „EKP järelevalveotsuste vastuvõtmise nõuetekohase menetlusega seotud üldsätted“, mille 1. peatükk (mis sisaldab artiklit 32) „EKP järelevalvemenetlused“ näeb ette järelevalvemenetluse etapid. Nimelt ei toimuks sellises kontekstis kunagi järelevalvemenetlust, sest see oleks käimasoleva usaldatavusnõuete täitmise järelevalve raames paratamatult alati pooleli.

66 Pelka järelevalve toimumist ilma konkreetse poolelioleva järelevalvemenetluseta ei saa aga käsitada nii, et seetõttu on õigustatud toimikule juurdepääs ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 alusel.

67 Lisaks ei saa eeldada, nagu väidab hageja, et tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus on pooleli juba pärast tegevusloa andmist, kuna ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 14 lõikes 5 on selgelt sätestatud, et EKP võib sellist menetlust alustada omal algatusel või riikliku pädeva asutuse ettepaneku alusel.

68 Käesoleval juhul ei viita miski sellele, et hageja poolt toimikuga tutvumise taotluse esitamise päeval, st 16. novembril 2019, oleks EKPs olnud pooleli järelevalvemenetlus hageja suhtes. Ühelt poolt tuleb märkida, et EKP ei olnud selles etapis võtnud hageja suhtes ühtegi järelevalvemeedet ja et MFSA esitas EKP-le hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu 12. veebruaril 2020. EKP teavitas 16. märtsil 2020 hagejat oma kavatsusest teha tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus.

69 Teiselt poolt väidab hageja ekslikult, et toimikuga tutvumise taotluse esitamise ajal oli tema krediidiasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus juba pooleli riigisisesel tasandil, st MFSAs, mis tähendas, et EKPs oli algatatud järelevalvemenetlus.

70 Sellega seoses tuleb nentida, et tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus on ühine haldusmenetlus, mis toimub kõigepealt liikmesriigi pädevas asutuses ja seejärel EKPs.

71 Kohtupraktikast tuleneb tõepoolest, et riigisiseste asutuste võimalik osalemine menetluses, mille tulemusena võetakse vastu liidu organite või asutuste aktid, ei saa seada kahtluse alla nende kvalifitseerimist liidu aktideks, kui riigisiseste asutuste poolt aktide vastuvõtmine on üks staadium menetluses, milles liidu organ või asutus teostab üksi lõpliku otsuse vastuvõtmise pädevust, olemata seotud riigisiseste asutuste ettevalmistavate aktide või ettepanekutega (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Berlusconi ja Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, punktid 42 ja 43, ning 3. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Iccrea Banca, C-414/18, EU:C:2019:1036, punktid 37 ja 38).

72 Nimelt, olukorras, kus liidu õigus annab ainuotsustusõiguse liidu organile või asutusele, tuleb liidu kohtul, kellel on ELTL artikli 263 alusel ainupädevus kontrollida liidu akti õiguspärasust, otsustada asjasse puutuva liidu organi või asutuse lõpliku otsuse õiguspärasuse üle, ja selleks, et tagada huvitatud isikute tõhus kohtulik kaitse, analüüsida riigisiseste asutuste ettevalmistavates aktides või ettepanekutes niisuguseid võimalikke puudusi, mis võivad mõjutada lõpliku otsuse kehtivust (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Berlusconi ja Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, punkt 44, ning 3. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Iccrea Banca, C-414/18, EU:C:2019:1036, punkt 39).

73 Kuid esiteks ei puuduta see kohtupraktika küsimust, missugune ühise haldusmenetluse etapp annab õiguse tutvuda EKPs krediidiasutuste toimikutega.

74 Teiseks tuleb käesolevas asjas ühelt poolt märkida, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 14 lõikest 5 ei nähtu, et tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlust alustatakse EKPs seetõttu, et liikmesriigi pädev asutus on võtnud vastu otsuse, millega kohustatakse krediidiasutust lõpetama igasugune tegevus. Seega ei saanud hageja poolt välja toodud asjaolu, et MFSA tegi 2018. aasta oktoobris otsuse, milles nõuti igasuguse tegevuse lõpetamist, kaasa tuua seda, et sel kuupäeval alustati EKPs tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlust.

75 Teiselt poolt edastas MFSA hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu EKP-le alles 12. veebruaril 2020 ehk pärast toimikuga tutvumise taotlust ja pärast vaidlustatud otsuse tegemist. Seda asjaolu ei saa seega käesolevas asjas arvesse võtta selle kindlakstegemiseks, kas vaidlustatud otsuse vastuvõtmise päeval oli tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus alustatud.

76 Sellest järeldub, et hageja ei ole tõendanud, et EKP tegi hindamisvea, kui ta leidis vaidlustatud otsuses, et vaidlustatud otsuse tegemise päeval ei olnud ühtegi järelevalvemenetlust alustatud.

77 Lisaks väidab hageja, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikkel 22 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklid 31 ja 32 annavad toimikuga tutvumise õiguse, mis on kitsam kui harta artikliga 41 antud õigus, ning seega on need artiklid õigusvastased.

78 Hageja lisab, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 31 sisaldab ilmselgelt omavolilist, ebaproportsionaalset ja seega õigusvastast reeglit, mille kohaselt vähendatakse järelevalve alla kuuluva asutuse õiguse olla ära kuulatud tähtaega ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklites 14 ja 15 nimetatud olukordades kolme tööpäevani.

79 Sellega seoses tuleb meenutada, et harta artikli 41 „Õigus heale haldusele“ lõikes 1 on märgitud, et igaühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul. Sama artikli lõike 2 kohaselt kätkeb see õigus muu hulgas igaühe õigust tutvuda teda puudutavate andmetega, võttes samal ajal arvesse konfidentsiaalsuse ning ameti- ja ärisaladusega seotud õigustatud huve.

80 Tuleb märkida, et harta artikli 41 lõikes 2 on ette nähtud õigus tutvuda toimikuga, mis on seotud isiku õigusega sellele, et haldusasutus menetleks tema asju erapooletult, õiglaselt ja mõistliku aja jooksul. See õigus on kohaldatav juurdepääsule isiku toimikule, keda need asjad puudutavad, mitte kõigile konkreetse institutsiooni valduses olevatele dokumentidele. See on seega eraldiseisev harta artiklis 42 ette nähtud õigusest, mis näeb ette õiguse tutvuda institutsiooni kõikide dokumentidega, sõltumata asjaomase isiku toimiku olemasolust ja tema seaduslikust huvist.

81 Lisaks tuleneb harta artikli 41 lõike 2 punktis b sätestatud toimikuga tutvumise põhiõiguse sisust, et puudutatud isikul on võimalus mõjutada asjaomast otsustusprotsessi (vt selle kohta 25. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus KF *vs.* Satcen, T-286/15, EU:T:2018:718, punkt 230). Eespool punktis 63 viidatud kohtupraktika kohaselt on toimikuga tutvumise taotluse aluseks kaitseõiguste kasutamine ning sellisel taotlusel ei ole eset, kui puudub toimikuga tutvumist taotleva isiku õiguslikke huve kahjustav haldusmenetlus ja järelikult ka teda puudutav toimik.

82 Siiski annavad ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikkel 22 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 32, kuivõrd need seavad toimikuga tutvumise tingimuseks, et EKP algatab järelevalvemenetluse, krediidiasutustele võimaluse väljendada oma seisukohti nende õiguslikke huve mõjutava otsustusprotsessi ajal, tutvudes selle menetluse jaoks koostatud toimikuga, mis sisaldab ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõikes 2 loetletud dokumente.

83 Seega tuleb tagasi lükata hageja väited, et sätted, mis näevad ette toimikuga tutvumise õiguse järelevalvemenetluse ajal, on harta artiklit 41 arvestades õigusvastased.

84 Mis puudutab hageja argumenti, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 31 õigusvastasus tuleneb ka asjaolust, et selles ette nähtud õigust võib ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklites 14 ja 15 nimetatud olukordades lühendada kolmele tööpäevale, siis tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et vastuvõetamatu on õigusvastasuse vastuväide, mis on esitatud sellise üldkohaldatava akti peale, mille rakendusmeede vaidlustatud üksikotsus ei ole (vt selle kohta 8. septembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Carreras Sequeros jt, C-119/19 P ja C-126/19 P, EU:C:2020:676, punktid 68–70 ning seal viidatud kohtupraktika).

85 Käesolevas asjas tuleb märkida, et ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklid 14 ja 15 ei olnud vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kohaldatavad. Seega ei ole neil selle otsusega otsest õigussuhet ning seetõttu ei saa hageja käesoleva hagi raames nende õigusvastasusele tugineda.

86 Teisena väidab hageja, et EKP tõlgendusest tuleneb, et pank saab toimikuga tutvuda ainult siis, kui oodatakse EKP konkreetset otsust. Alaline juurdepääs toimikule on aga vajalik selleks, et hageja saaks toimikuga tutvuda ja esitada asjakohased märkused või taotleda EKP-lt teatud otsuste tegemist või teatavate toimingute tegemata jätmist.

87 Sellega seoses tuleb ühelt poolt märkida, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 32 tagab võimaluse tutvuda toimikuga enne EKP poolt usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetluse tulemusel meetme võtmist ja võimaldab seega esitada märkusi teatavate otsuste tegemise või teatavate toimingute tegemata jätmise kohta.

88 Teiselt poolt tuleb tõdeda, et ainuüksi käesoleva väite analüüsist tuleneb, et hageja ei saanud tutvuda toimikuga järelevalvemenetlust puudutavate sätete alusel, kuna tema suhtes ei olnud pooleli ühtegi konkreetset järelevalvemenetlust. See ei tähenda siiski, et juurdepääs hagejat puudutavatele EKP valduses olevatele dokumentidele ei ole võimalik dokumentidega tutvumise õigust ette nägevate üldsätete alusel. Seda aspekti analüüsitakse esimese väite raames.

89 Kolmandana väidab hageja, et EKP huvides on see, et tema toimikus oleva teabe õigsus oleks igal ajal asjaomase panga poolt kontrollitav, ning et pidev juurdepääs toimikule parandaks EKP toimikute kvaliteeti ja seega ka usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kvaliteeti.

90 Sellega seoses piisab esiteks, kui tõdeda, nagu nähtub eespool esitatud analüüsist, et poolelioleva konkreetse järelevalvemenetluse puudumise tõttu ei olnud toimikuga tutvumine ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse alusel põhjendatud. Teiseks, mis puudutab argumenti, et selline juurdepääs parandaks EKP toimikute kvaliteeti, siis tuleb märkida, et see on puhtalt spekulatiivne, kuna hageja ei esita ühtegi asjaolu, mis võiks seda väidet toetada.

91 Neljandana väidab hageja, et mõistel „toimik“ ei ole käesolevas asjas mingit iseseisvat tähtsust. Toimik on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõikes 2 määratletud kui asjaomast juhtumit puudutavate dokumentide kogum. Vastuseks toimikuga tutvumise taotlusele on EKP seega kohustatud kokku koguma kõik asjakohased dokumendid, isegi kui ta ei ole neid varem kokku kogunud ja kui neid säilitatakse füüsiliselt või elektrooniliselt erinevates kohtades.

92 Sellega seoses tuleb rõhutada, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 lõikes 2 kasutatud mõiste „toimik“ viitab otseselt EKP poolt järelevalvemenetluse raames kogutud dokumentidele. Selle sätte kohaselt sisaldavad toimikud kõiki dokumente, mille EKP on järelevalvemenetluse käigus saanud, koostanud või kogunud. Seega tähendab poolelioleva järelevalvemenetluse puudumine seda, et EKP valduses olevaid hagejat puudutavaid dokumente ei saa samastada tema „toimikuga“ ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 tähenduses.

93 Seega tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

– *Viies väide*

94 Viiendas väites väidab hageja, et EKP poolt vaidlustatud otsuses võetud seisukoht rikub õiguskindluse põhimõtet, kuna usaldatavusnõuete täitmise järelevalve alla kuuluvatel asutustel on võimatu kindlaks teha, millal EKP analüüsib aktiivselt võimalikku otsust ja millal tuleks seetõttu võimaldada toimikule juurdepääs. Lisaks tähendab usaldatavusnõuete täitmise järelevalve, et järelevalveasutus kontrollib pidevalt õigusnormidest tulenevate nõuete järgimist ja kaalub seega pidevalt võimalikke meetmeid selliste puuduste kõrvaldamiseks.

95 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

96 Sellega seoses tuleb märkida, et õiguskindluse põhimõte nõuab, et õigusnormid oleksid selged, täpsed ja ettearvatavate tagajärgedega eelkõige siis, kui need võivad füüsilistele isikutele ja ettevõtjatele kaasa tuua ebasoodsaid tagajärgi (22. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Poola *vs.* komisjon, T-290/12, EU:T:2015:221, punkt 50).

97 Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 32 on selgelt ja täpselt ette nähtud toimikuga tutvumise võimalus pärast konkreetse järelevalvemenetluse algatamist. Nimetatud säte ei näe seega ette sellise juurdepääsu võimalust, kui EKP „kontrollib pidevalt õigusnormidest tulenevate nõuete järgimist“.

98 Kuna hageja on vähem oluline krediidiasutus, siis ei teinud EKP käesolevas asjas pidevat järelevalvet, mis oli pädevate riigisiseste asutuste ülesanne. Seevastu hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus on EKP ülesanne, kes algatas ka hageja suhtes vastava menetluse pärast seda, kui ta oli saanud MFSA-lt tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu.

99 Seega ei saa asuda seisukohale, et toimikuga tutvumise võimaldamisest keeldumine enne kõnealuse menetluse algatamist EKP poolt võib kujutada endast õiguskindluse põhimõtte rikkumist.

100 Seega tuleb viies väide tagasi lükata.

– *Kuues väide*

101 Kuuendas väites väidab hageja, et vaidlustatud otsusega on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, kuna sellega pannakse talle põhjendamatu koormus, mida ei õigusta ükski õiguspärane usaldatavusnõuete täitmise eesmärk. EKP seisukoht viib praktikas suhteliselt läbipaistmatu halduseni. EKP sõnul on toimikuga tutvumise õigus väga piiratud, st toimikule on juurdepääs ainult suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul, mis algab sellest, kui EKP edastab usaldatavusnõuete täitmise järelevalve alla kuuluvale krediidiasutusele teate, milles teavitatakse viimast asjaolust, et EKP kaalub konkreetse meetme võtmist, ja kestab kuni meetme enda võtmiseni.

102 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

103 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte, et liidu institutsioonide tegevus oleks asjaomaste õigusnormidega seatud legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ega läheks kaugemale sellest, mis on nende eesmärkide saavutamiseks vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meedet, ning tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (vt selle kohta 16. mai 2017. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP, T-122/15, EU:T:2017:337, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

104 Käesolevas asjas piisab, kui tõdeda, et kuues väide, kuigi selle pealkiri viitab proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisele, puudutab sisuliselt seda, kas ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 kohaldamine EKP poolt oli põhjendatud. Nagu nähtub teise väite analüüsist eespool, ei saa nende argumentidega nõustuda.

105 Seega tuleb kuues väide tagasi lükata.

– *Seitsmes väide*

106 Seitsmendas väites väidab hageja, et vaidlustatud otsus rikub *nemo-auditur*-põhimõtet, nimelt põhimõtet, et poolel ei ole lubatud tugineda omaenda õigusvastasele käitumisele. EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi eest üldiselt. Ta võib sekkuda igal ajal ning seda isegi vähem olulise institutsiooni järelevalve raames. EKP ei saa tugineda argumendile, et tal ei ole pooleliolevat menetlust, kuigi peaks olema, sest pädeva riigisisese asutuse tegevus kujutab endast *de facto* tegevusloa kehtetuks tunnistamist ja seega meedet, mis kuulub EKP ainupädevusse.

107 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

108 Käesolevas asjas esitab hageja esiteks spekulatiivseid väiteid EKP otsese järelevalve laadi kohta vähem oluliste üksuste üle, kuid ei selgita, kuidas need väidetavad rikkumised avaldavad käesolevale asjale mõju. Teiseks on seitsmenda väite põhjendamiseks esitatud argumendid, mis puudutavad ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 kohaldamise põhjendatust EKP poolt, teise väite analüüsimisel juba tagasi lükatud.

109 Seega tuleb seitsmes väide tagasi lükata.

– *Kaheksas väide*

110 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus rikub harta artiklis 47 ette nähtud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Saksa haldusõiguses tunnustatakse üldist õigust kaalutlusõiguse asjakohasele teostamisele vastuseks toimikuga tutvumise taotlusele. Juurdepääs tuleb tingimata tagada, kui see on vajalik või isegi lihtsalt otstarbekas ja potentsiaalselt kasulik selleks, et isik saaks oma õigusi kaitsta ja maksma panna.

111 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu.

112 Olgu meenutatud, et Euroopa Liit on õigusel rajanev liit, milles kontrollitakse selle institutsioonide aktide kooskõla eelkõige EL toimimise lepingu ja õiguse üldpõhimõtetega, sest nimetatud aluslepingus on kehtestatud täielik õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteem, millega on Euroopa Kohtule antud õigus kontrollida liidu institutsioonide aktide õiguspärasust (vt 5. novembri 2019. aasta kohtuotsus EKP jt *vs.* Trasta Komercbanka jt, C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923, punkt 54 ning seal viidatud kohtupraktika).

113 Lisaks, liidu õigusest õigussubjektidele tulenevate õiguste tõhusa kohtuliku kaitse põhimõte, millele on samuti viidatud ELL artikli 19 lõike 1 teises lõigus, on liidu õiguse üldpõhimõte, mis tuleneb liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest. Seda põhimõtet on tunnustatud Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklites 6 ja 13. Seda kinnitab nüüd ka harta artikkel 47 (vt 5. novembri 2019. aasta kohtuotsus EKP jt *vs.* Trasta Komercbanka jt, C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923, punkt 55 ning seal viidatud kohtupraktika).

114 Käesoleval juhul on vaidlustatud otsus liidu institutsiooni akt, mis allub liidu kohtu kohtulikule kontrollile, mistõttu ei ole mis tahes viide Saksa õigusele asjakohane, kuna see õigus ei ole käesolevas vaidluses kohaldatav.

115 Peale selle puudutavad käesoleva väite põhjendamiseks esitatud argumendid sisuliselt ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 kohaldamise põhjendatust EKP poolt ja need on teise väite analüüsimisel juba tagasi lükatud.

116 Seetõttu tuleb kaheksas väide tagasi lükata.

Esimene väide

117 Esimeses väites väidab hageja sisuliselt, et EKP oli kohustatud tema toimikuga tutvumise taotlust menetlema nende üldpõhimõtete alusel, mis puudutavad dokumentidele juurdepääsu. Ta väidab, et EKP ei võtnud arvesse tema materiaalset põhiõigust dokumentidega tutvuda, mis on sätestatud ELTL artikli 15 lõikes 3, harta artiklis 42, määruse nr 1049/2001 artiklis 2 ja otsuse 2004/258 artikli 2 lõikes 1, ega asjaolu, et toimikuga tutvumise taotlust ei saa jätta rahuldamata erisätete alusel, kui juurdepääs tuleks anda muude sätete alusel.

118 Nii väidab hageja, et usaldatavusnõuete täitmise järelevalve menetluse olemasolu ei ole asjakohane, kuna talle tuli juurdepääs – sõltumata mis tahes usaldatavusnõuete täitmise järelevalvemenetluse olemasolust – igal juhul anda üldsuse juurdepääsu alusel dokumentidele, ja et seda aspekti tuli arvesse võtta.

119 EKP vaidleb nendele argumentidele vastu, tuginedes kohtupraktikale, mille kohaselt on üksteisest erinevad dokumentidele juurdepääsu üldine kord, mille eesmärk on tagada läbipaistvus, ning võimalus tutvuda poolelioleva haldusmenetluse toimikuga, mille eesmärk on tagada kaitseõiguste järgimine nõuetekohase menetluse raames.

120 EKP sõnul tugines hageja oma taotluses ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklile 32, sest ta kasutas väljendit „juurdepääs toimikule“. Hageja taotlust ei saa seega käsitleda dokumentidele juurdepääsu üldise korra aspektist.

121 Kõigepealt tuleb täpsustada, et hageja väide määruse nr 1049/2001 rikkumise kohta ei ole asjakohane, kuna kord, mida kohaldatakse üldsuse taotlustele EKP dokumentidega tutvumiseks, on kehtestatud otsusega 2004/258, mille sätted on pealegi analoogsed määruse nr 1049/2001 sätetega. Lisaks ei esita hageja ühtegi konkreetset väidet määruse nr 1049/2001 võimaliku rikkumise kohta.

122 Algatuseks tuleb meenutada, et õigus tutvuda haldusmenetluses haldustoimikuga ja õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega erinevad üksteisest õiguslikult, ent samas tekib nende teostamise seisukohalt ikkagi sarnane olukord. Nimelt võimaldab õigus tutvuda toimikuga, olenemata selle õiguslikust alusest, huvitatud isikutel saada asjasse puutuvate poolte ja kolmandate isikute poolt institutsioonile esitatud seisukohad ja dokumendid (vt selle kohta analoogia alusel 28. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Éditions Odile Jacob, C-404/10 P, EU:C:2012:393, punkt 120).

123 Toimikule juurdepääsul on selles valdkonnas erinevad eesmärgid võrreldes üldise juurdepääsukorra eesmärkidega, kuna nendega soovitakse tagada puudutatud isikute kaitseõiguste järgimine ja kaebuste hoolikas läbivaatamine, tagades samas haldusmenetlustes ametisaladuste kaitse, ning mitte hõlbustada maksimaalselt dokumentidega tutvumise õiguse kasutamist või edendada head haldustava, tagades avaliku võimu asutuste otsustamisprotsessi ja nende otsuste aluseks oleva teabe suurima võimaliku läbipaistvuse (vt selle kohta analoogia alusel 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EnBW, C-365/12 P, EU:C:2014:112, punkt 83).

124 Samuti tuleb märkida, et otsuse 2004/258 artikli 2 lõige 1 annab kõigile liidu kodanikele ning kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, õiguse tutvuda EKP dokumentidega, arvestades selles otsuses sätestatud tingimusi ja piiranguid (29. novembri 2012. aasta kohtuotsus Thesing ja Bloomberg Finance *vs.* EKP, T-590/10, ei avaldata, EU:T:2012:635, punkt 40).

125 Otsuse 2004/258 artikli 6 lõike 1 kohaselt ei ole juurdepääsu taotleja kohustatud põhjendama oma taotlust ega tõendama oma huvi taotletud dokumentidega tutvumiseks. Sellest tuleneb, et otsuse 2004/258 kohaldamisalasse kuuluv dokumentidega tutvumise taotlus, mille on esitanud isik, kes tugineb teatavatele erilistele asjaoludele, mis eristavad teda mis tahes muust liidu kodanikust, tuleb siiski läbi vaadata samamoodi nagu mis tahes muu isiku taotlus (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus OCU *vs.* EKP, T-15/18, ei avaldata, EU:T:2021:661, punkt 105).

126 Käesolevas asjas taotles hageja toimikuga tutvumise taotlusega juurdepääsu teda puudutavale „toimikule“, ilma et ta oleks märkinud oma taotluse õiguslikku alust.

127 Vaidlust ei ole selles, et ükski otsuse 2004/258 säte ei kohusta juurdepääsu taotlejat täpsustama oma taotluse õiguslikku alust. Asjaolu, et puudub kohustus viidata dokumentidega tutvumise taotluses sõnaselgelt määrusele nr 1049/2001 või otsusele 2004/258, on pealegi kooskõlas nende aktide eesmärgiga tagada võimalikult laiaulatuslik juurdepääs dokumentidele (vt selle kohta 13. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus Dragnea *vs.* komisjon, C-351/20 P, EU:C:2022:8, punkt 71).

128 Selles kontekstis ei ole oluline asjaolu, et taotleja on viidanud dokumentidega tutvumise taotluses oma toimikule juurdepääsule (vt selle kohta 13. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus Dragnea *vs.* komisjon, C-351/20 P, EU:C:2022:8, punkt 74).

129 Seega, isegi kui hageja tõepoolest kasutas oma taotluses sõna „toimik“, ei saanud EKP järeldada, et toimikuga tutvumise taotlus põhines üksnes ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklil 32.

130 Lisaks tuleneb kohtupraktikast, et asjaolu, et tutvumise taotlus puudutas EKP „toimikut“, mis oli seotud ühe krediidiasutusega, st valdkonnaga, mida reguleerivad ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus, ei takista seda, et see taotlus põhines algusest peale dokumentidele juurdepääsu reguleerivatel üldsätetel, kuna on selge, et viimati nimetatud sätted võivad olla õiguslikuks aluseks taotlusele tutvuda selliste dokumentidega, mis puudutavad mõne muu liidu õigusaktiga reguleeritud haldusmenetlust (vt selle kohta analoogia alusel 13. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus Dragnea *vs.* komisjon, C-351/20 P, EU:C:2022:8, punkt 75).

131 Kuna käesolevas asjas ei olnud hageja suhtes tema toimikuga tutvumise taotluse esitamise ajal pooleli ühtegi järelevalvemenetlust ja seega ei olnud ühtegi „toimikut“ ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 32 tähenduses, siis tuleb seda taotlust analüüsida hagejat puudutavatele dokumentidele juurdepääsu taotlusena üldsätete ja eelkõige otsuse 2004/258 alusel.

132 EKP esitab ka argumendid, milles väidetakse, et toimikuga tutvumise taotlus ei vasta igal juhul dokumentidele juurdepääsu taotluse nõuetele. Selle kohta märgib ta, et tutvumise taotlus oli väga üldine ning selles ei olnud isegi täpsustatud selle sisuga hõlmatud konkreetseid dokumente. Lisaks on ilmne, et toimikuga tutvumise taotlus ei vasta isegi otsuse 2004/258 artikli 6 lõikes 1 sätestatud kõige elementaarsematele tingimustele.

133 Kuna EKP ei analüüsinud käesolevas asjas toimikuga tutvumise taotlust otsuse 2004/258 alusel, ei saa ta põhjendatult väita, et see taotlus oli sama otsuse alusel ebatäpne.

134 Eeltoodust tuleneb, et EKP rikkus õigusnormi, kuna ta ei analüüsinud hageja taotlust dokumentidele juurdepääsu taotlust reguleerivate otsuse 2004/258 sätete alusel.

135 Neid kaalutlusi arvestades tuleb esimese väitega nõustuda ja vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja käsitleda ELTL artikli 15 lõike 3 ja harta artikli 42 väidetavat rikkumist, kolmanda väite teist osa või neljandat väidet.

Kohtukulud

136 Kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna EKP on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb vastavalt hageja nõudele kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Keskpanga (EKP) 26. novembri 2019. aasta otsus, millega EKP jättis rahuldamata Satabank plc taotluse tutvuda teda puudutava toimikuga.**

2. **Mõista kohtukulud välja EKP-lt.**

Kanninen Jaeger Półtorak

Porchia Stancu

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 22. märtsil 2023 Luxembourgis.

Allkirjad